ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤު:
އާންމުކޮށް އަމާޒުވާ ސުވާލުތައް

އާންމުކޮށް އަމާޒުކުރެވޭ ސުވާލުތައް
[ކުޑަކުއްޖާ] ގެ މާނައަކީ ކޮބާ؟
ކުޑަކުއްޖާ އަކީ، އުފަންނުވާ ކުދިން ހިމެނޭގޮތުން، މީލާދީގޮތުން 18 އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކޮންމެ ކުއްޖެކެވެ.
ކައިވެނިކުރެވޭނީ އުމުރުން ކިތައް އަހަރުވުމުން؟
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކޮންމެ ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، ކައިވެނިކުރެވޭނީ އުމުރުން
18 އަހަރުވުމުންނެވެ.
ކުޑަކުއްޖަކަށް މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެތަ؟
16 އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދޮށީ އުމުރުގެ ކުދިންނަށް މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެއެވެ. 16 އަހަރަށްވުރެ
ހަގު ކުދިން މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި އެކުދިންގެ މައިންބަފައިންގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭނެއެވެ. ނަމަވެސް، އެ
ވަޒީފާ ނުވަތަ މަސައްކަތަކީ ކުއްޖާއަށް ތަޢުލީމު އުނގެނުމަށް ހުރަސްއެޅޭ ފަދަ ނުވަތަ ކުއްޖާގެ ތައުލީމަށް
ނޭދެވޭ އަސަރެއް ކުރިމަތިކުރުވަފާނެ ފަދަ މަސައްކަތެއްނަމަ، ކުއްޖާ ލައްވައި އެފަދަ މަސައްކަތެއް ކުރުވުން
ހުއްދައެއް ނޫނެވެ.
؟
ކުޑަކުއްޖަކު ހައްޔަރު ކުރެވިދާނެތަ
ގާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މެނުވީ، އަދި އެންމެ ފަހުގެ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި މެނުވީ، ކުޑަކުއްޖަކު
ހައްޔަރެއް ނުވަތަ ބަންދެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
ކުޑަކުއްޖަކު ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހި، އެފަދަ ކުށެއް ސާބިތުވެގެން ޖަލަށް ލެވިދާނެތަ؟
އުމުރުން 15 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުދިން ޖިނާއީ ކުށުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. އޭގެ
ބަދަލުގައި އެކުދިންނާމެދު އަމަލުކުރެވޭނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޚާއްޞަކުރެވިގެން، ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލުތައް
ކުރާ ކުޑަކުދިންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމަށް ޤާއިމުކުރެވޭ ނިޒާމެއްގެ ދަށުންނެވެ. އަދި ދެވޭ އެއްވެސް އަދަބަކީ
ރަޙުމްކުޑަ، ލާއިންސާނީ، ނުވަތަ ކުއްޖާ ލަދުގަންނާނެ ފަދަ ނުވަތަ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އަނިޔާވެރިކަމެއް
އެކުލެވޭ އަދަބަކަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ.

ކުޑަކުއްޖަކު ކޮށްފައިވާ ކުށަކަށް މަރުގެ އަދަބު ދެވިދާނެތަ؟
ނޫނެކެވެ. ސަބަބަކީ ކުޑަކުދިންނަކީ، ބޮޑެތި މީހުންނާ އެއް މިންވަރަކަށް ހެދިބޮޑުވެ، ތަސައްރަފު ފުދިފައިވާ
ބައެއް ކަމު ގައިނުވާތީއާއި، އެކުދިންނަކީ ދައުލަތުގެ ފަރާތުންނާއި ޢާއިލާގެ ފަރާތުންނާއި ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުން
ޚާއްޞަ އެހީތެރިކަމާއި ޚާއްޞަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިދޭންޖެހޭ ބައެއް ކަމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 35 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީއެވެ. މަރުގެ އަދަބުގެ ބަދަލުގައި ކުޑަކުއްޖަކަށް ދެވޭނީ އެ ކުށަކަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންމެ ބޮޑު އަދަބުގެ ހަތަރުބަކުޅަ ތިންބަޔަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ އަދަބެކެވެ.
ކުޑަކުއްޖަކާ ބެހޭގޮތުން އާންމުކުރެވޭނީ ކިހާ މައުލޫމާތެއް؟
ކުޑަކުދިންގެ ކަރާމާތަށް އުނިކަން އަންނަ ގޮތަކަށް، ކުޑަކުދިންގެ ޒާތީ މަޢުލޫމާތު އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
އާންމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ކުދިންނާއި، އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުދިންގެ އަންނަނިވި މައުލޫމާތު
ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ:
ނަމާއި، އެޑްރެހާއި، ތަޢުލީމު ޙާޞިލުކުރާ ތަނުގެ މަޢުލޫމާތު ފަދަ ޒާތީ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ
ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ނަމަވެސް ކުއްޖާއަކީ ކާކުކަން ދެނެގަނެވޭނެ ފަދަ އެއްވެސް
މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ އެކުދިންގެ ތަސްވީރެއްފަދަ އެއްޗެއް.
ނަމަވެސް، ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް ބަލައި، ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ޙާލަތްތަކެއްގައި އަދި ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން
ނުވަތަ ޗްލިޑްރެންސް އޮމްބަޑްސްޕަރސަން ހުއްދަކުރާ މިންވަރެއް ޢާންމުކުރެވިދާނެއެވެ.
ކުޑަކުއްޖަކު އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާކަމަށް ބެލެވޭނީ ކޮން ހާލަތްތަކެއްގައި؟
އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައިވާ ކުދިންނަކީ އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުދިން
ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ:
(1) އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިނުވާ ގޮތަށް އަޅާނުލާ ދޫކޮށްލާފައިވާ ކުދިން؛
(2) ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކުރުމަށް ނުވަތަ ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ޤާއިމުކޮށްދިނުމަށް އިހުމާލުވެފައިވާ
ބެލެނިވެރިންނާއެކު ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިން؛
(3) ބެލެނިވެރިންގެ ފަރާތުން ނަފްސާނީ ނުވަތަ ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ލިބެމުންދާ ކުދިން؛
(4) މަސްތުވާ އެއްޗަކަށް ދެވިހިފާފައިވާ، އެކަމަށް ފަރުވާހޯދޭނެ ގޮތެއް ނެތިފައިވާ ކުދިން؛
(5) އެކްސްޕްލޮއިޓޭޝަންގެ ޢަމަލެއްގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލެއްގެ ޝިކާރައަކަށް
ވެދާނެ މާޙައުލެއްގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ކުދިން؛

(6) ކުއްޖާގެ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުވަތަ އިޖްތިމާޢީ ދުޅަހެޔޮކަމަށް ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިކޮށްފާނެ
މާޙައުލެއްގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ނުވަތަ އެފަދަ މާޙައުލަކަށް ތަޢާރުފުކުރެވިދާނެ ޙާލަތެއް ނުވަތަ
ޙާލަތްތަކެއް މެދުވެރިވެފައިވާ ކުދިން؛
(7) އިހުމާލުވުމުގެ ސަބަބުން ޖިސްމާނީގޮތުން ނުވަތަ ނަފްސާނީގޮތުން ގެއްލުންވެފައިވާ ކުދިން.
އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވެފައިވާ ކުއްޖަކު ހުރިކަން އެނގޭނަމަ، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ކަމާބެހޭ
ފަރާތްތަކަށް އެކަން ރިޕޯޓުކުރާށެވެ.
އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖަކު ހުރިކަން އެނގޭނަމަ ކޮންމެ މީހަކަށްވެސް އެކަން
ރިޕޯޓުކުރެވިދާނެތަ؟
އާނއެކެވެ. އަދި ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް އަށް ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް
ސަރވިސް އަށް އެކަން ރިޕޯޓުކުރުމަކީ ތިބާގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ގާނޫނީ ގޮތުން، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ކުޑަކުދިންނާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް ރިޕޯޓުކުރެވިދާނެއެވެ:
(ހ) ކުޑަކުދިން (ތިޔައީ އެއްވެސް ބިރުވެރިކަމެއް ނުވަތަ ގޯނާއެއް ތަހައްމަލު ކުރަމުންދާ ކުއްޖެއްނަމަ،
އިތުބާރުކުރެވޭ މީހަކާ އެކަން ހިއްސާކޮށް، އަވަހަށް އެހީ ހޯދާށެވެ(؛
(ށ) މައިންބަފައިން؛
(ނ) ތިމާގެ މީހަކު؛
(ރ) އަވަށްޓެރިން؛
(ބ) ކުއްޖާގެ ސްކޫލްގެ މުވައްޒަފެއް؛
(ޅ) ކުއްޖާގެ ޑޮކްޓަރެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޞިއްޙީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތެއް؛ އަދި
(ކ) އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ބޭނުންވެފައިވާ ކުއްޖެއްގެ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ އެނޫންވެސް ފަރާތެއް.
މައްސަލައެއް ރިޕޯޓުކުރާ ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން، އަހަރެންނަށް ލިބޭ ރައްކާތެރިކަމަކީ ކޮބާ؟
ރިޕޯޓުކުރާ ފަރާތުގެ ޒާތީ މައުލޫމާތުތަކުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ
ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްއަށް ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން،
ރިޕޯޓުކުރާ ފަރާތުގެ ނަން ނުވަތަ އޭނާއަކީ ކާކުކަން އެނގޭނެ ފަދަ އެނޫންވެސް މަޢުލޫމާތެއް، ތިންވަނަ
ފަރާތަކާ ޙިއްސާއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

މައްސަލައެއް ރިޕޯޓުކުރާ ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ތިބާއަށް އަންނަނިވި ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވެއެވެ:
(ހ) ރިޕޯޓުކުރި ކުރުމަކީ، މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤާއި ސުލޫކާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމުގައި ނުބެލުން؛ އަދި
(ށ) ރިޕޯޓުކުރި ފަރާތާމެދު، ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނީ ގޮތުން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނޭޅުން.
ރިޕޯޓެއް ކުރުމުން، ކުއްޖާއާމެދު އަމަލުކުރެވޭނީ ކިހިނެއް؟
ތިބާގެ ރިޕޯޓު ލިބުމާއެކު، ދެން ކަން ކުރަންވީ ގޮތުގެ މައުލޫމާތު ތިބާއަށް، ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ
ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރިވިސް އިން ދޭނެއެވެ. މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެއެވެ.
އަދި ބޭނުންޖެހިއްޖެނަމަ، ކުއްޖާގެ އިތުރުން ކުއްޖާގެ ޢާއިލާއަށްވެސް ބޭނުންވާ އިރުޝާދާއި އެހީތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދެވޭނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، މައްސަލަ ބެލުމުގައި ކަމާގުޅޭ މުއައްސަސާތަކާއެކު ކޭސް ކޮންފަރެންސިންގ
ބާއްވައި، އެހެން އިދާރާއެއްގެ ސަމާލުކަމަށް ގެންނަންޖެހޭ ކަމެއްވާނަމަ، އެކަމެއް އެ އިދާރާއަކަށް
އަންގާނެއެވެ. ރިޕޯޓުކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގެ ރެކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުމަކީ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން
ސަރިވިސްގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ރިޕޯޓުކުރި މައްސަލައަކީ އުފަންނުވާ ކުއްޖަކާބެހޭ މައްސަލައެއްނަމަ، ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން
ސަރިވިސްއިން އެކުއްޖާގެ މައިމީހާއަށާއި ބައްޕައަށް އިރުޝާދާއި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދީ،މައިމީހާއަށް
އެކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ އެހީތެރިކަން ލިބޭކަން ކަށަވަރުކުރާނެއެވެ.
މައްސަލަ ރިޕޯޓުކުރީ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ނަމަ، މައްސަލައިގެ މައުލޫމާތު ޗައިލްޑް އެންޑް
ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރިވިސްއާ ހިއްސާކުރާނެއެވެ.

ތަހުގީގު މަރުހަލާ ކުރިއަށްދާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ:
ކުޑަކުއްޖާއަކީ އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމަށް
ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން
ސަރވިސް އަށް ގަބޫލުކުރެވުން
ކުޑަކުއްޖާގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ސޯޝަލް އިންކުއަރީ
އެސެސްމަންޓެއް ހެދުން
ރިޕޯޓުކުރެވުނު މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖަކާ
ކުޑަކުއްޖާއަކީ އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން
ދެކޮޅަށް ކުށުގެ އަމަލެއް ހިންގައިފިކަމަށް
ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމަށް ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ
ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން
ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް އަށާއި މޯލްޑިވްސް
ސަރވިސް އަށް ތުހުމަތުކުރެވުން
ޕޮލިސް ސަރވިސް އަށް އަންގައި، ކުއްޖާގެ
މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުމަށް
މައްސަލަ ތަހުގީގު ކުރުމަށްޓަކައި
ލަސްކުރުމެއްނެތި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް
ސަރވިސް އަށް ހުށަހެޅުން
ވަގުތީ އެސެސްމަންޓަކީ ކޮބާ؟
ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްއަށް ރިޕޯޓެއް ކުރުމުން، އެކުއްޖާގެ
ޙާލަތު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި އެއިން މުއައްސަސާއަކުން ސޯޝަލް އިންކުއަރީ އެސެސްމަންޓެއް ހަދާނެއެވެ.
ވަގުތީ އެސެސްމަންޓެއް ހެދުމަށް މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންގެ ރުހުން ނުދީފިނަމަ، މޯލްޑިވްސް
ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ނުވަތަ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްއަށް އެފަދަ ވަގުތީ
އެސެސްމަންޓު ހެދުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް ހޯދިދާނެއެވެ. ވަގުތީ އެސެސްމަންޓެއް ހެދުމަށް ކޯޓުން
ކުރާ އަމުރުގެ މުއްދަތު 5 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި މި
މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.

ވަގުތީ އެސެސްމަންޓު ހެދުމުގައި ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ ޗައިލްޑް ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސް އަށް ލިބިގެންވާ
ބާރުތަކަކީ ކޮބާ؟
ވަގުތީ އެސެސްމަންޓެއްގެ ދަށުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ
ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ:
(1) ކުއްޖާއާ ގުޅުން ބަހައްޓަމުންދިޔުމަށް؛
(2) ކުއްޖާއަކީ އަނިޔާ ލިބިފައިވާ ކުއްޖެއްނަމަ، ނުވަތަ ބައްޔެއް ވެފައިވާ ކުއްޖެއްނަމަ، ކުއްޖާއަށް
ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ މެޑިކަލް އެގްޒެމިނޭޝަންތައް ހެއްދުމަށާއި، ޞިއްޙީ ފަރުވާ ދިނުމަށް؛ އަދި
(3) ކުއްޖާއަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ނުރައްކަލަކީ، ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންގެ ކިބައިން ކުރިމަތިވެފައިވާ
ނުރައްކަލެއްނަމަ، ކަނޑައެޅޭ ވަކި ފަރާތެއްގެ ހާޒިރުގައި މެނުވީ ކުއްޖާއާ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ
ގޮތުން އެއްވެސް ގުޅުމެއް ނުބޭއްވުމަށް ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް އެންގުމަށް.
ވަގުތީ އެސެސްމަންޓެއް ހެދުމަށްޓަކައި ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ ޗައިލްޑް ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސް އަށް
އަހަރެންގެ ގެއަށް، ނުވަތަ ސްކޫލަށް ނުވަތަ އެހެންވެސް ތަނަކަށް ވަދެވިދާނެތަ؟
އާނއެކެވެ. އެގޮތުން ތަނަކަށް ވަންނަނަމަ އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ:
 ވަންނަން ބޭނުންވާ ތަނުގައި ހުރި މީހަކަށް އެ އޮފިސަރަކީ ކާކުކަން ބުނެދިނުން؛
 އެތަނަކަށް ވަނުމަށާއި އެތަނަށް ވަދެ އެތަން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހުއްދަދީފައިވާ އަމުރުގެ
ކޮޕީ އެތަނުގެ ވެރިފަރާތަށް ދިނުން؛
 ތަނުގެ ވެރިފަރާތަށް އެ އޮފިސަރު އެތަނަށް ވަދެ އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްޖާ
ހޯދުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާކަން ބުނެދިނުން.
ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ ޗައިލްޑް ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސް އަށް ކުއްޖަކު އެވަގުތު ހުންނަ މާހައުލުން
ވަކިކޮށް އެހެން ތަނަކަށް ގެންދެވިދާނެތަ؟
އާނއެކެވެ. ތަހުގީގުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުއްޖާއަކީ ވަގުތުން ވަގުތަށް އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ކުއްޖެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭނެ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ އެގޮތަށް އެކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.
ވަގުތުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އިސްކަންދެވޭނީ ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށެވެ. މިގޮތުން އެޅޭނެ
ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުއްޖާ ހުރި މާޙައުލުން ކުއްޖާ ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމާއި،
ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުން ވަގުތީގޮތުން އެހެން ފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރުން ހިމެނެއެވެ.

ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކީ ކޮބާ؟
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކީ، ވަގުތީގޮތުން އެހެން ފަރާތަކާ ބެލުން ޙަވާލުކޮށްފައިވާ ކުއްޖަކު، އެކުއްޖާގެ
މައިންބަފައިންނާ ނުވަތަ ބެލެނިވެރިޔާއާ އަނބުރާ ޙަވާލުކުރެވެންދެން ނުވަތަ އެކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ދާއިމީ އެހެން ގޮތެއް ހަމަޖެހެންދެން، އެކުއްޖާ ވަގުތީގޮތުން ބެލުން ޙަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ
ކިބައިގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށް، ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރެކެވެ.
؟
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓަށް ނެރެދެވޭނީ ކޮން އިރަކު
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރޭނީ، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖަކީ، އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން
ބޭނުންވެފައިވާ ކުއްޖެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވުމާއެކު، އެކުއްޖާ ދިރިއުޅެމުންދިޔަ ތަނުގައި އެކުއްޖާ
ބަހައްޓައިފިނަމަ، އެކުއްޖާއަށް އިތުރަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތުގައެވެ.
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުމުން، ދައުލަތުގެ ޒިންމާތަކަކީ ކޮބާ؟
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ވުޖޫދުގައި އޮތްހާ ހިނދަކު އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަކީ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ
ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްގެ ޒިންމާއެކެވެ.
 ކުއްޖާއަށް ބޭނުންވާ އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛
 ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިން ކުއްޖާއާ ގުޅޭގޮތުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާ، އެކުއްޖާއާ ގުޅޭގޮތުން
އުފުލުން؛
 ކުއްޖާއާ ގުޅުން ބަދަހިކޮށް، އެކުއްޖާއަށް އިރުޝާދާއި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛
 އަމުރުގައިވާ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.
ކުއްޖާއަށް އޮތް ނުރައްކަލަކީ މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންގެ ފަރާތުން އޮތް ނުރައްކަލެއް ކަމަށްވާނަމަ،
އަދި ކުއްޖާ މައިންބަފައިންގެ ކިބައިން ވަކިކުރެވިފައިވާނަމަ، ކުއްޖާއަށް މައިންބަފައިން/ބެލެނިވެރިންނާ
ބައްދަލުކުރެވޭނީ ކޮން ހާލަތްތަކެއްގައި؟
ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކުއްޖަކު ބަލަހައްޓަމުންދާ މުއްދަތުގައި
އެކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނާ ގުޅުން ބޭއްވުމަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު އެ ސަރވިސްއިން ކުއްޖާއަށް
ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ. ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްއަށް ނުވަތަ އެކުއްޖާއަށް މިކަމަށް
މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިކަން ބިނާވެގެންވަނީ އެންމެ އެކަށޭނަ ގޮތްކަމަށް ކޯޓަށް
ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަށެވެ. ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން އެމީހުންގެ ދިފާއުގައި ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ފުރުސަތާއި،

ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ހުރިހާ މައިންބަފައިންނާއި ބެލެނިވެރިންނަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
އޯލްޓަނޭޓިވް ކެއަރ ފެސިލިޓީތަކުގައި ކުދިން ބައިތިއްބާނީ ކޮން ހާލަތްތަކެއްގައި؟
އޯލްޓަނޭޓިވް ކެއަރ ފެސިލިޓީތަކަކީ ދައުލަތުން ވަގުތީގޮތުން ހިޔާވަހިކަން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ކުޑަކުދިންނަށް
އޯލްޓަނޭޓިވް ކެއަރގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކި ސަރަޙައްދުތަކުގައި
މިނިސްޓްރީން ގާއިމުކުރާ ރެސިޑެންޝަލް ފެސިލިޓީތަކެކެވެ. އަންނަނިވި ހާލަތްތައް މެދުވެރިވެފައިވާ ކުދިން
އޯލްޓަނޭޓިވް ކެއަރ ފެސިލިޓީތަކުގައި ބޭތިއްބިދާނެއެވެ:
(ހ) ރައްކާތެރި މާޙައުލެއް ފޯރުކޮށްނުދެވޭ ޙާލަތްތައް މެދުވެރިވެފައިވާ ކުޑަކުދިންނާއި، މައިންބަފައިންނާއި،
ބެލެނިވެރިން އިހުމާލުވެގެން ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ކޮށްގެން، ދައުލަތުން ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ
ކުޑަކުދިން؛
(ށ) ޤާނޫނީ ކުށެއްގެ ސަބަބުން ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބަލަދުވެރިޔާ
ޖަލުގައި ތިބި މީހުންގެ ކުދިން؛
(ނ) ސިކުނޑީގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންގެ ތެރެއިން، އެކުއްޖާގެ ބަލީގެ ސަބަބުން ޢާއިލާގެ
ތެރޭގައި އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި ނުގެންގުޅެވޭ ވަރަށް ބަލި ޙާލަތު ގޯސްވެ އެކުއްޖާގެ ފަރާތުން
ބަޔަކަށް ނުރައްކާވެދާނެ ފަދަ ޢަމަލުތައް ނުވަތަ އަމިއްލަ ނަފްސަށް ނުރައްކާވެދާނެ ޢަމަލުތައް ކުރާ
ކުއްޖެއް؛
(ރ) ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންގެ ތެރެއިން އެކުދިންގެ މައިންބަފައިން ނުވަތަ ޝަރުޢީ ބަލަދުވެރިން
ނުބަލާ ދޫކޮށްލާ ކުދިން؛
(ބ) ގެވެށި އަނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގައި ވަގުތީ ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުދިން؛
(ޅ) އެހެން ފަރާތެއް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް ޢުޛުރުވެރިވާ ނުވަތަ ނުކުޅެދިފައިވާ ޝަރުޢީ
ބަލަދުވެރިއެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ކުދިން؛
(ކ) ޔަތީމު ނުވަތަ މިސްކީނު ކުދިންގެ ތެރެއިން ޝަރުޢީ އެއްވެސް ބަލަދުވެރިޔަކު ދުނިޔޭގައި ނެތި
އަޅާލާނެ މީހަކު ނެތް ކުދިން؛
(އ) އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުދިން.
ފޮސްޓަރ ކެއަރ އަކީ ކޮބާ؟
ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވޭ ކުދިންގެ ތެރެއިން، ތަފާތު ސަބަބުތަކަށްޓަކައި އެކުދިންގެ ޢާއިލާތަކާ
ޙަވާލުކުރެވެން ނެތް ކުދިން ބަލަހައްޓައި، ތަރުބިއްޔަތުކޮށް، ބަލައިބޮޑުކުރުމުގެ ޒިންމާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން

އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުމަކީ ފޮސްޓަރ ކެއަރ އެވެ. ފޮސްޓަރ ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނީ ކުއްޖާއަށް ބޭނުންވާ
ރައްކާތެރިކަމާއި، ހިމާޔަތާއި އަޅާލުން ދެވޭނެ ފަރާތްތަކަށެވެ.
ފޮސްޓަރ ކެއަރ ގައި ކުއްޖަކު ބަހައްޓާނީ ކޮން ހާލަތްތަކެއްގައި؟
އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައިވާ ކުދިން ފޮސްޓަރ ކުރުމަށް ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ:
(ހ) ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވޭ ކުދިންގެ ތެރެއިން، އެކުދިންގެ މައިންބަފައިން ނުވަތަ ޝަރުޢީ
ބަލަދުވެރިން ދުނިޔޭގައި ތިބެމެ ނުބަލާ ދޫކޮށްލާ ކުދިން ނުވަތަ ބެލުމަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާ ކުދިން؛
(ށ) ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވޭ ކުދިންގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ އެކުދިންގެ ޢާއިލާއާއެކު
ދިރިއުޅެވެންނެތް ކުދިން؛
(ނ) ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކުދިން އުޅެފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޢާއިލާގެ ފަރާތުން ކުދިންނާ
ބައްދަލުނުކޮށް ޙާލު ނުބަލައި އަދި ޢާއިލާގެ ފަރާތުން ކުދިންނާ ގުޅުމެއް ނުބާއްވާ ކުދިންކަމަށް
ރެކޯޑުތަކުން ފެންނަ ކުދިން؛ ނުވަތަ
(ރ) ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ކުދިން އުޅެފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޢާއިލާގެ ފަރާތުން ކުދިންނާ
ބައްދަލުކޮށް، ޙާލު ބަލައި އަދި ޢާއިލާގެ ފަރާތުން ކުދިންނާ ގުޅުން ބޭއްވި ނަމަވެސް، ކުދިން
ބެލުމަށް ނުވަތަ ކުދިންނާ ޙަވާލުވުމަށް ޢާއިލާގެ ޙާލަތު ހުރި ގޮތުން ޢުޛުރުވެރިވާ ޢާއިލާތަކުގެ
ކުދިން.
ކުއްޖަކު ފޮސްޓަރ ކުރުމަށް ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީން އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރާންވާނެއެވެ:
(ހ) ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވިފައިވާ ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންގެ، ނުވަތަ އެކުއްޖާގެ މައިންބަފައިން
ދުނިޔޭގައި ނެތްނަމަ، ނުވަތަ މައިންބަފައިންނަކީ ކޮން ބައެއްކަން ނޭނގޭނަމަ، އެކުއްޖާގެ ޝަރުޢީ
ބަލަދުވެރިންގެ ބަހެއް ހޯދުމަށް މަސައްކަތް ކުރުން؛ އަދި
(ށ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ފޮސްޓަރ ބެލެނިވެރިޔާގެ އެސެސްމަންޓެއް
ހެދުން.
ފޮސްޓަރ ކުރުމަށް ހަވާލުކުރެވޭނީ ކިހާ ދިގު މުއްދަތަކަށް؟
ވަގުތީގޮތުން، ނުވަތަ ކުއްޖާގެ އުމުރުން 18 އަހަރު ވަންދެން އެކުއްޖާ ފޮސްޓަރކުރުމަށް ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.

ގްރޫމްކުރުމަކީ ކޮބާ؟
ގްރޫމްކުރުމަކީ ޖިންސީ ގޯނާކުރުމަށް ނުވަތަ ކުއްޖާ އެކްސްޕްލޮއިޓް ކުރުމަށްޓަކައި އެ ކުއްޖާގެ އިތުބާރު
ހޯދައި، ގުޅުމެއް އުފެއްދުމެވެ. މިކަން ކުރާނީ އެކުއްޖާއަށް ފައިސާ ނުވަތަ އެނޫންވެސް މާއްދީ އެއްޗެއް
ދީގެން އެކުއްޖާއާ ޖަޒުބާތީ ގުޅުމެއް ޤާއިމުކޮށް، އެކުއްޖާގެ އިތުބާރު ހޯދައިގެންނެވެ. ގްރޫމްކުރުމަކީ ގާނޫނުގެ
ދަށުން އަދަބު ލިބޭނެ ކުށެކެވެ.
ސީދާ ބައްދަލުވެގެންވެސް، އަދި އޮންލައިންކޮށްވެސް ގްރޫމްކުރެވިދާނެކަން ހަނދާން ބަހައްޓާށެވެ. ގްރޫމްކުރާ
މީހާއަކީ ކުއްޖާ ނުވަތަ ކުއްޖާގެ އާއިލާ ދަންނަ މީހަކަށްވުން ވަރަށް އެކަށީގެންވެއެވެ. އެކަން ކުރާނީ
ކުއްޖާއާއެކު އެކަހެރި ވުމަށްޓަކައި ކުއްޖާގެ ނުވަތަ ކުއްޖާގެ އާއިލާގެ އިތުބާރު ހޯދައިގެންނެވެ.